แผนบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คำนำ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในการขับเคลื่อนหน่วยงาน เพื่อลดปัญหาการทุจริต จึงจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน มีความเข้าใจกระบวนการบริหารความเสี่ยง สามารถดำเนินการบริหารความเสี่ยงตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่ได้กำหนดไว้ในแผน ซึ่งเป็นการลดมูลเหตุและโอกาสที่จะเกิดความเสียหายอันจะส่งผลกระทบที่อาจก่อให้เกิดความล้มเหลว และไม่บรรลุผลสำเร็จตามพันธกิจ ยุทธศาสตร์ และเป้าหมายขององค์กรตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 79 และแผนส่งเสริมสนับสนุน การดำเนินการด้านคุณธรรมและความโปร่งใสของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 มาตรการที่ 3 ขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อให้ส่วนราชการสังกัดรัฐสภาเป็นองค์กรคุณธรรมและความโปร่งใส โดยมีแนวทางการดำเนินการตามมาตรการการขับเคลื่อนมาตรการสนับสนุนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ให้ระดับความเสี่ยงและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

แผนบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตนี้จะบรรลุวัตถุประสงค์ได้เมื่อผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกฝ่ายตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดทำระบบการบริหารความเสี่ยงและแผนบริหารความเสี่ยงขององค์กร และได้มีการนำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมให้บรรลุผลสำเร็จ พร้อมทั้งมีการรายงานติดตาม ประเมินผล และข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาการจัดทำระบบการบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพ และเอื้อประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิบัติภารกิจขององค์กรและสถาบันนิติบัญญัติต่อไป

กลุ่มงานแผนงานและโครงการ
สำนักนโยบายและแผน
เมษายน 2569

สารบัญ

คำนำ
สารบัญ

			หน้า
ส่วนที่	**1**	ความเป็นมา	1
ส่วนที่	**2**	กรอบแนวคิดการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต	2 - 8
ส่วนที่	**3**	บริบทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	8 - 9
ส่วนที่	**4**	กระบวนการบริหารความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงาน	10
		ขั้นตอนที่ 1 การระบุความเสี่ยง	11 - 12
		ขั้นตอนที่ 2 การประเมินสถานะความเสี่ยง	12 - 15
		ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเสี่ยงรวม	16 - 18
		ขั้นตอนที่ 4 การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	19 - 22
		ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง	22 - 27
ส่วนที่	**5**	การติดตามและประเมินผล	28 - 30

ส่วนที่ 1 ความเป็นมา

การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือสำคัญและมีประโยชน์ในการบริหารจัดการองค์กรให้สามารถบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้วยการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจการทั้งกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ โดยลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่ก่อให้เกิดความเสียหาย เพื่อให้ระดับและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับองค์กรในอนาคตอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้หรือควบคุมได้อย่างเป็นระบบทั่วทั้งองค์กร ทั้งนี้ พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 79 ได้บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งต่อมากระทรวงการคลังได้ประกาศหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2562 รวมทั้งได้มีการแจ้งแนวทางการบริหารความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ เรื่อง หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร เพื่อให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และส่งผลกระทบต่อหน่วยงานตามมาตรฐาน หลักเกณฑ์และแนวทางที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ใช้กรอบการบริหารความเสี่ยงตามแนวทางมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) มาประยุกต์กับแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต Corruption Risk Management : CRM ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินการด้านคุณธรรมและความโปร่งใสของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 มาตรการที่ 3 ขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อให้ส่วนราชการสังกัดรัฐสภาเป็นองค์กรคุณธรรมและความโปร่งใส โดยมีแนวทางการดำเนินการตามมาตรการการขับเคลื่อนมาตรการสนับสนุนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) กำหนดให้ มีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 และรายงานผลการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันการทุจริตของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา

วัตถุประสงค์ในการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

1. เพื่อให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีระบบบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตและการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
2. เพื่อให้มีแผนบริหารความเสี่ยงระดับองค์กรที่ชัดเจน สามารถติดตาม ประเมินผล ควบคุมและตรวจสอบความเสี่ยงให้เป็นไปตามเกณฑ์ตัวชี้วัดระดับองค์กรที่กำหนดไว้อย่างมีระบบ
3. เพื่อลดมูลเหตุหรือโอกาสที่ความเสี่ยงเกิดขึ้นกับองค์กรให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

ส่วนที่ 2 กรอบแนวคิดการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต

การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแผน เพื่อให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ

ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์/การกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและส่งผลกระทบ หรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายขององค์กร

ทุจริต การใช้อำนาจรัฐในทางที่ผิด การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบและการรับสินบน หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต

การทุจริตในภาครัฐ (ตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551) หมายถึง ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติมิชอบในภาครัฐ

สินบน Bribery ISO 37001 ได้ให้ความหมายสินบน หมายถึง การเสนอ การสัญญา การให้ การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมีมูลค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและทางอ้อม และไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใด ๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการโน้มน้าวหรือตอบแทน เพื่อให้บุคคลกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น

Gifts ของขวัญ ISO 37001 กล่าวถึงประเด็นเรื่องของขวัญ หรือผลประโยชน์อื่นใดไว้ในข้อกำหนดของหัวข้อด้านการดำเนินการ (Operation) โดยกำหนดว่า “องค์กรต้องดำเนินการตามกระบวนการที่ออกแบบขึ้นเพื่อป้องกันการเสนอ การให้ หรือการรับของขวัญ เครื่องแสดงไมตรีจิต การบริจาค และประโยชน์ในลักษณะเดียวกัน เมื่อการเสนอ การให้ หรือการรับสามารถพิจารณาอย่างเป็นเหตุเป็นผลได้ว่าคือสินบน”

ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สภาวการณ์หรือข้อเท็จจริงที่บุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท หรือผู้บริหาร ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจจะเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนา และมีรูปแบบที่หลากหลายไม่จำกัดอยู่ในรูปของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่ในรูปตัวเงินหรือทรัพย์สินก็ได้ อาทิ การแต่งตั้งพรรคพวกเข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กรต่าง ๆ ทั้งในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และบริษัทจำกัด หรือการที่บุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจให้ญาติพี่น้อง หรือบริษัทที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียได้รับสัมปทานหรือผลประโยชน์จากทางราชการ โดยมิชอบส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ผลเสียจึงเกิดขึ้นกับประเทศชาติ การกระทำแบบนี้เป็นการกระทำที่ผิดทางจริยธรรมและจรรยาบรรณ

การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม แต่กลับเข้าไปมีส่วนได้เสียกับกิจกรรม หรือการดำเนินการที่เอื้อผลประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง ทำให้การใช้อำนาจหน้าที่เป็นไปโดยไม่สุจริต ก่อให้เกิดผลเสียต่อภาครัฐ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริต นำความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ มาวิเคราะห์ตามกรอบมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) และตามบริบทความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะช่วยให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรทราบถึงความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้นและปัจจัยเสี่ยงที่อาจเป็นเหตุทำให้เกิดเหตุการณ์ ดังนี้

1. การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของข้าราชการเป็นไปในลักษณะที่ขาดหรือมีความรับผิดชอบไม่เพียงพอ

2. การปฏิบัติหน้าที่ไปในทางที่ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือในความมีคุณธรรมและจริยธรรม

3. การปฏิบัติหน้าที่โดยการขาดการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนและการยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล

พร้อมกันนี้ ยังสามารถกำหนดมาตรการแนวทางการป้องกัน ยับยั้งการทุจริต ปิดโอกาสการทุจริต และเพื่อกำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ การกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบอยู่เสมออีกด้วย

รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน

1. การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ (Acceptance of Benefit) เช่น รับของขวัญ เงินสนับสนุน เงินที่ลูกค้าของหน่วยงานบริจาคให้ เป็นต้น

2. การทำธุรกิจกับตนเอง (Self - Dealing) หรือเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานตนเอง เช่น มีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานต้นสังกัด เป็นต้น

3. การทำงานหลังออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะ หรือหลังเกษียณไปแล้ว (Post - Employment) เช่น ลาออกจากหน่วยงานไปทำงานในหน่วยงานที่ดำเนินธุรกิจประเภทที่ตนเองเคยมีอำนาจควบคุม กำกับดูแล เป็นต้น

4. การทำงานพิเศษ (Outside Employment or Moonlighting) เช่น ตั้งบริษัทดำเนินการธุรกิจที่แข่งขันหรือรับงานจากต้นสังกัด เป็นต้น

5. การใช้สมบัติของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ส่วนตัว (Using Employer’s Property for Private Usage) เช่น การนำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ส่วนตัว เป็นต้น

6. การรับรู้ข้อมูลภายใน (Inside Information) เช่น ใช้ประโยชน์จากข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ตนเอง เป็นต้น

7. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้ง เพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Pork Barreling)

ระบบบริหารความเสี่ยงที่ดี

1. มีกระบวนการวางแผนและจัดทำเอกสารอย่างเป็นระบบ
2. มีการค้นหาและจัดการกับความเสี่ยงที่พบ โดยไม่หลบเลี่ยงปัญหา
3. หลังจากการประเมินความเสี่ยงขั้นต้นแล้ว ควรจะมีการทำซ้ำอีกตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อตรวจสอบความเสี่ยงเดิมและค้นหาความเสี่ยงใหม่ ๆ อยู่เสมอ
4. มีหลักเกณฑ์ประเมินที่เป็นมาตรฐาน ครอบคลุมองค์ประกอบทุกส่วนขององค์กร
5. มีการจัดทำรายงานผลไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และนำเสนอต่อผู้บริหาร
6. ได้รับความสนใจและความร่วมมือจากบุคลากรภายในองค์กรทุกระดับ
7. บุคลากรภายในองค์กรทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์กร

แนวทางบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต Corruption Risk Management : CRM

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
2. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
3. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

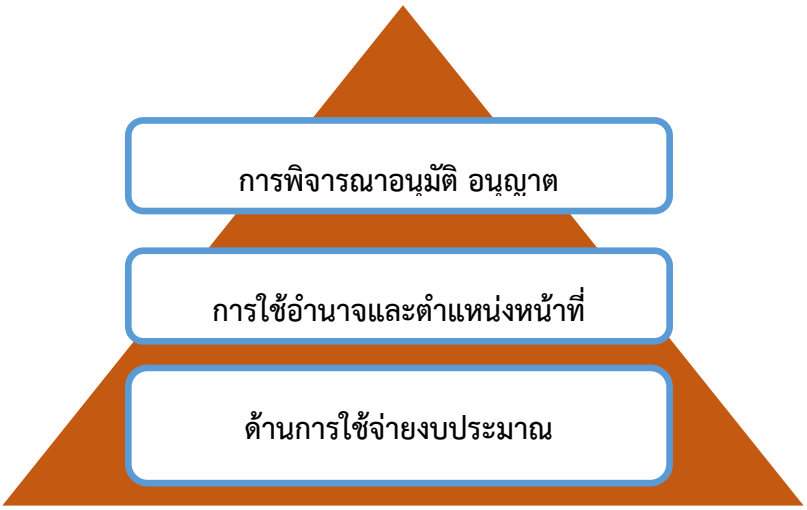

หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี รวมถึงความคาดหวังของประชาชน หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานต้องเผชิญกับความเสี่ยงทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งหลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กรถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการบริหารการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดีจะช่วยหน่วยงานในการวางแผนและจัดการเหตุการณ์ด้านลบที่อาจจะเกิดขึ้น อันเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน รวมถึงช่วยหน่วยงานในการบริหารจัดการเพื่อสร้างหรือฉวยโอกาส หรือได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ด้านบวกที่อาจจะเกิดขึ้น ส่งผลให้หน่วยงานสามารถเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการให้บริการของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้ประชาชนและประเทศชาติได้รับประโยชน์สูงสุดจากการบริหารจัดการความเสี่ยงภายใต้หลักธรรมาภิบาล

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ เรื่อง หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กรเป็นกรอบแนวทางที่ช่วยให้หน่วยงานของรัฐสามารถนำหลักการบริหารจัดการความเสี่ยงไปปรับใช้เพื่อวางระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กรได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ การบริหารจัดการความเสี่ยงแต่ละหน่วยงานอาจมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับขนาด โครงสร้าง และความสามารถในการรองรับความเสี่ยงของหน่วยงาน แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงฉบับนี้อาจมีเนื้อหาบางส่วน เกี่ยวข้องกับการควบคุมภายใน เนื่องจากการควบคุมภายในถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร ดังนั้น หน่วยงานอาจดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงโดยเชื่อมโยงการควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยงเข้าด้วยกัน

การบริหารจัดการความเสี่ยงถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล โดยปัจจัยหลักของการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ประสบความสำเร็จเกิดจากการความมุ่งมั่นของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐและผู้กำกับดูแล

หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

1. กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นพื้นฐานของการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี เพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือช่วยหน่วยงานในการกำหนดแผนระดับองค์กร (Strategic Plans) และการกำหนดวัตถุประสงค์เป็นไปอย่างมีประสิทธิผล รวมถึงการตัดสินใจของผู้บริหารอยู่บนฐานข้อมูลสารสนเทศที่สมบูรณ์ ส่งผลให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์หลักขององค์กรและเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของหน่วยงาน

2. กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Routine Processes) ของการบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของกรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงาน

กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยง

กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการบริหารจัดการความเสี่ยงหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควรพิจารณานำกรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงนี้ไปปรับใช้ในการวางระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงาน เพื่อให้หน่วยงานได้รับประโยชน์สูงสุดจากการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างแท้จริง โดยหน่วยงานของรัฐแต่ละแห่งอาจมีศักยภาพที่แตกต่างกันในการนำกรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงทั้งหมดไปปรับใช้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความพร้อมของหน่วยงาน กรอบบริหารจัดการความเสี่ยงประกอบด้วยหลักการ 8 ประการ ดังนี้

1. การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องดำเนินการแบบบูรณาการทั่วทั้งองค์กร
2. ความมุ่งมั่นของผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และผู้บริหารระดับสูง
3. การสร้างและรักษาบุคลากรและวัฒนธรรมที่ดีขององค์กร
4. การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง
5. การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย
6. การกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ วัตถุประสงค์ และการตัดสินใจ
7. การใช้ข้อมูลสารสนเทศ
8. การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1. การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องดำเนินการแบบบูรณาการทั่วทั้งองค์กร

การบริหารจัดการจัดการความเสี่ยงแบบบูรณาการควรมีลักษณะ ดังนี้

1.1 มีการบริหารจัดการในภาพรวมมากกว่าแยกเดี่ยว เนื่องจากความเสี่ยงของกิจกรรมหนึ่งอาจมีผลกระทบต่อความเสี่ยงของกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ความเสี่ยงของความล่าช้าในระบบการขนส่งวัตถุดิบไม่เพียงกระทบต่อกิจกรรมการผลิต อาจมีผลกระทบด้านการส่งมอบสินค้า ค่าปรับ ที่อาจจะเกิดขึ้น รวมถึงชื่อเสียง ขององค์กร เป็นต้น

1.2 การบริหารความเสี่ยงควรผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานขององค์กร รวมถึงกระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์ และกระบวนการประเมินผล

1.3 การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องช่วยสนับสนุนกระบวนการตัดสินใจในทุกระดับขององค์กร

2. ความมุ่งมั่นของผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และผู้บริหารระดับสูง

การบริหารจัดการความเสี่ยงจะประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับความมุ่งมั่นของผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และผู้บริหารระดับสูง หน่วยงานของรัฐบางแห่งมีผู้กำกับดูแลในรูปแบบคณะกรรมการซึ่งมีหน้าที่ในการกำกับฝ่ายบริหารให้มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ผู้กำกับดูแล ซึ่งมีหน้าที่ดังกล่าวจะมีหน้าที่ในการกำกับการบริหารจัดการความเสี่ยงด้วย สำหรับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐและผู้บริหารระดับสูง มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการความเสี่ยง

การกำกับการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้กำกับดูแลเกิดความมั่นใจว่าการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงานมีประสิทธิผล

หัวหน้าหน่วยงานของรัฐและผู้บริหารระดับสูงมีหน้าที่โดยตรงในการสร้างระบบบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย การสร้างสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมองค์กร และระบบการบริหารบุคคลที่เหมาะสม การจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอในการบริหารจัดการความเสี่ยง การดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ การรายงานและการสื่อสาร เป็นต้น

ผู้กำกับดูแล (ถ้ามี) อาจตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง (หรืออนุกรรมการหรือคณะที่ปรึกษา) ขึ้น ซึ่งประกอบด้วยผู้มีทักษะ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงาน เช่น หน่วยงานที่มีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหลักในการดำเนินงานอาจจำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญอิสระในการกำกับหรือให้ความเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอและความเหมาะสมของการบริหารจัดการความเสี่ยงในเรื่องความเสี่ยงทางไซเบอร์ของหัวหน้าหน่วยของรัฐและผู้บริหารระดับสูง เป็นต้น

3. การสร้างและรักษาบุคลากรและวัฒนธรรมที่ดีขององค์กร

การขับเคลื่อนหน่วยงานของรัฐต้องอาศัยบุคลากรที่มีศักยภาพ การบริหารทรัพยากรบุคคลเริ่มตั้งแต่การสรรหา การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ การส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ โดยบุคลากรถือว่าเป็นสินทรัพย์หลักขององค์กรที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ

การสร้างบุคลากรให้มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการความเสี่ยงถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการความเสี่ยง บุคลากรควรมีพฤติกรรมตระหนักถึงความเสี่ยง (Risk - aware behavior) รวมถึงพฤติกรรมการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศและข้อมูลการบริหารจัดการความเสี่ยง

การสร้างพฤติกรรมที่ดี (Desired behaviors) ในการส่งเสริมการบริหารจัดการความเสี่ยงผ่านวัฒนธรรมที่ดีขององค์กรเป็นสิ่งสำคัญ การสร้างวัฒนธรรมที่สนับสนุนการบริการจัดการความเสี่ยงประกอบด้วย

1. การสื่อสารและการตระหนักถึงนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงาน
2. การสร้างความตระหนักถึงหน้าที่ต่อองค์กรในการแจ้งข้อมูลผิดปกติ
3. การสร้างพฤติกรรมการแบ่งปันข้อมูลภายในองค์กร
4. การสร้างพฤติกรรมการตัดสินใจตามนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง
5. การสร้างพฤติกรรมการตระหนักถึงความเสี่ยงและโอกาส

4. การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง

หน่วยงานควรมีการกำหนดอำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบในเรื่องของการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างชัดเจนและเหมาะสม ประกอบด้วย เจ้าของความเสี่ยง (Risk Owners) ซึ่งรับผิดชอบในการติดตามการรายงาน หรือการส่งสัญญาณความเสี่ยง ผู้รับผิดชอบในการตัดสินใจในกรณีที่ความเสี่ยงเกิดขึ้นในระดับที่กำหนดไว้ และผู้ที่มีหน้าที่ในการควบคุมกำกับ ติดตามให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

5. การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย

การบริหารจัดการความเสี่ยงนอกจากจะคำนึงถึงวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นหลักแล้ว ผู้บริหารต้องคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้วย โดยเฉพาะความคาดหวังของผู้รับบริการหรือความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อองค์กร รวมถึงผลกระทบที่มีต่อสังคม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อม

6. การกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ วัตถุประสงค์ และการตัดสินใจ

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือช่วยผู้บริหารในการกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ขององค์กร เพื่อให้หน่วยงานมั่นใจว่ายุทธศาสตร์/กลยุทธ์ขององค์กรสอดคล้องกับพันธกิจตามกฎหมายและหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์อาจหมายรวมถึงแผนปฏิบัติราชการระยะยาว แผนปฏิบัติราชการระยะปานกลาง หรือแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงาน

เมื่อหน่วยงานของรัฐกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์โดยสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ระดับองค์กรแล้ว การบริหารจัดการความเสี่ยงจะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดทางเลือกของงาน/โครงการ (งานใหม่ ๆ) และการกำหนดวัตถุประสงค์ระดับการปฏิบัติงาน รวมถึงการมอบหมายความรับผิดชอบในการบริหารจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร โดยอาจกำหนดเป็นส่วนหนึ่งของตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน (KPI)

7. การใช้ข้อมูลสารสนเทศ

ในปัจจุบันข้อมูลสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานของหน่วยงาน องค์กรที่มีการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพส่งผลโดยตรงต่อการบริหารจัดการความเสี่ยง หน่วยงานควรพิจารณาใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลความเสี่ยงเป็นพื้นฐาน หน่วยงานควรกำหนดประเภทข้อมูลที่ต้องรวบรวม วิธีการรวบรวม การวิเคราะห์ข้อมูล และบุคคลที่ควรได้รับข้อมูล

ข้อมูลความเสี่ยง ประกอบด้วย เหตุการณ์ที่เป็นผลกระทบทางลบหรือทางบวกต่อองค์กร สาเหตุความเสี่ยง ตัวผลักดันความเสี่ยงหรือตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ (Key Risk Indicators) ข้อมูลสารสนเทศต้องมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและทันต่อเวลา ทั้งนี้ หน่วยงานอาจพิจารณาการรวบรวม การประมวลผล หรือการวิเคราะห์ความเสี่ยงแบบอัตโนมัติเพื่อลดข้อผิดพลาดจากบุคคล (Human errors)

8. การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ความสมบูรณ์ของระบบบริหารจัดการความเสี่ยงขึ้นอยู่กับขนาด โครงสร้าง ศักยภาพขององค์กร รวมถึงการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการความเสี่ยง หน่วยงานอาจพิจารณาทำ Benchmarking เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานอาจพัฒนาระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงเริ่มต้นจากการบริหารจัดการความเสี่ยงแบบ Silo พัฒนาเป็นการบริหารจัดการความเสี่ยงแบบบูรณาการ และพัฒนาต่อเนื่องโดยมีการฝังการบริหารจัดการความเสี่ยงเข้าสู่กระบวนการการดำเนินงานโดยปกติและการตัดสินใจบนพื้นฐานข้อมูลด้านความเสี่ยง

ส่วนที่ 3 บริบทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

1. วิสัยทัศน์ของส่วนราชการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็น SMART Parliament

2. พันธกิจของส่วนราชการ

1. เสริมสร้างกระบวนการนิติบัญญัติให้มีคุณภาพมาตรฐานสากล
2. เสริมสร้างบทบาทความร่วมมือในเวทีรัฐสภาระหว่างประเทศ
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง และเสริมสร้างภาพลักษณ์ของสถาบันนิติบัญญัติ
4. บริหารจัดการองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง (HPO) และแข่งขันได้ด้วยนวัตกรรม

3. เป้าหมาย

Agility & Innovation

1. พัฒนาระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงและการจัดการความต่อเนื่องในการดำเนินการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

2. สร้างช่องทางการสื่อสารองค์กรระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติให้มีทิศทางที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ

3. เสริมสร้างคุณภาพชีวิตและยกระดับการทำงานของบุคลากรไปสู่องค์กรแห่งความสุข

4. ประเด็นการพัฒนา (ประเด็นยุทธศาสตร์) เป้าประสงค์ประเด็นการพัฒนา และกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ 1	***พัฒนาองค์กรก้าวสู่ Digital Parliament***
เป้าประสงค์ประเด็นการพัฒนา	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นหน่วยงานที่เปิดเผยข้อมูลภาครัฐ นำระบบดิจิทัลมาใช้ทั้งองค์กร
กลยุทธ์	1. พัฒนากระบวนการปฏิบัติงานเป็นดิจิทัลเต็มรูปแบบ 2. พัฒนาระบบข้อมูลเพื่อนำไปสู่การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open data)

ประเด็นการพัฒนาที่ 2	***ส่งเสริมบทบาทรัฐสภาไทยด้านความร่วมมือในเวทีรัฐสภาระหว่างประเทศ***
เป้าประสงค์ประเด็นการพัฒนา	การดำเนินงานด้านการต่างประเทศของรัฐสภาไทยมีการขับเคลื่อนอย่างบูรณาการจากทุกภาคส่วนทั้งในและนอกประเทศ
กลยุทธ์	1. พัฒนาการสร้างเครือข่ายความร่วมมือภายในประเทศและรัฐสภาระหว่างประเทศ 2. พัฒนาภารกิจด้านรัฐสภาระหว่างประเทศโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
ประเด็นการพัฒนาที่ 3	***ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคพลเมืองในกระบวนการนิติบัญญัติ***
เป้าประสงค์ประเด็นการพัฒนา	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นองค์กรนิติบัญญัติที่ได้รับการยอมรับจากประชาชน
กลยุทธ์	1. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคพลเมือง 2. พัฒนากระบวนการสื่อสารทางการเมืองเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อสถาบันนิติบัญญัติ
ประเด็นการพัฒนาที่ 4	***สร้างระบบนิเวศในการทำงาน (Ecosystem) ให้เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง***
เป้าประสงค์ประเด็นการพัฒนา	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นองค์กรที่สร้างความเปลี่ยนแปลงด้วยนวัตกรรม
กลยุทธ์	1. พัฒนาองค์กรให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง (Agile Organization) และแข่งขันได้ด้วยนวัตกรรม 2. พัฒนา Mindset (กรอบความคิด) และสมรรถนะของบุคลากรให้เท่าทันในศตวรรษที่ 21 (คนดี คนเก่ง คนกล้า)

ส่วนที่ 4 กระบวนการบริหารความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงาน

การวิเคราะห์และบริหารจัดการความเสี่ยงมีขั้นตอนการดำเนินการ หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ประเมินและจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) มาประยุกต์กับแนวทางบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต Corruption Risk Management : CRM โดยขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี 9 ขั้นตอน ดังนี้

1. การระบุความเสี่ยง
2. การประเมินสถานะความเสี่ยง
3. การประเมินค่าความเสี่ยงรวม
4. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
5. การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง
6. การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
7. การจัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง
8. การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
9. การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

เตรียมการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้คัดเลือกงานหรือกระบวนงาน โดยมีขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี 3 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต 2. ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ 3. ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ โดย **สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของสภาผู้แทนราษฎร มิได้มีภารกิจให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558** และไม่พบโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงบประมาณ ในรายการงบลงทุน วงเงินตั้งแต่ 500 ล้านบาทขึ้นไป ที่มีการจัดซื้อจัดจ้างเฉพาะส่วนราชการระดับกรม/เทียบเท่าและรัฐวิสาหกิจ ดังนั้น ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจึงพบเพียงด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ขั้นตอนที่ 1 การระบุความเสี่ยง

นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งการประเมินคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะดำเนินการประเมิน ทั้งนี้ การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (Risk Assessment for Conflict of Interest) ประกอบด้วย

1) การพิจารณางานที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริต รับสินบน หรือเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

- งานที่เกี่ยวข้องกับการใช้เงินและมีช่องทางที่จะทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง
- งานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม คือ มีการเอื้อประโยชน์ หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน การสร้างอุปสรรค
- งานที่มีช่องทางเรียกร้อง หรือรับผลประโยชน์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลทางลบต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง

2) งานที่เข้าข่ายมีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริต การรับสินบน หรือเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

- การรับ - จ่ายเงิน
- การบันทึกบัญชีรับ - จ่าย/การจัดทำบัญชีทางการเงิน
- การจัดซื้อจัดจ้างและการจ้างบริการ
- การกำหนดคุณลักษณะวัสดุครุภัณฑ์ การกำหนดคุณสมบัติผู้ที่จะเข้าประมูลหรือขายสินค้า
- การตรวจรับวัสดุครุภัณฑ์
- การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง
- การบริหารทรัพยากรบุคคล/การคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการ
- การจัดหาพัสดุ
- การจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนา
- การเบิกค่าตอบแทน
- การใช้รถราชการ ฯลฯ

3) ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากไม่มีการป้องกันที่เหมาะสม

- สูญเสียงบประมาณ
- เปิดช่องทางให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่ ทำให้ผู้ปฏิบัติใช้โอกาสกระทำผิดในทางมิชอบ
- เสียชื่อเสียง และความน่าเชื่อถือของหน่วยงาน

4) แนวทางการป้องความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจมีการรับสินบน ประโยชน์ทับซ้อน

4.1 การเสริมสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เช่น

- การส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของบุคลากรสำนักงานฯ
- เผยแพร่ค่านิยมสร้างสรรค์ให้แก่เจ้าหน้าที่
- จัดโครงการฝึกอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับเจ้าหน้าที่
- การส่งเสริมให้ผู้บังคับบัญชาเป็นตัวอย่างที่ดี

4.2 การป้องกันเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยต่อหน่วยงาน เช่น

- การแจ้งเวียนหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารงานบุคคลที่โปร่งใสและเป็นธรรม
- การเผยแพร่หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด

- การตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานฯ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

- จัดช่องทางการร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ

การระบุความเสี่ยงของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 มีการพิจารณากระบวนงานที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริต ควบคู่กับการทบทวนและศึกษาผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 พบว่า ประเด็นความเสี่ยงที่ยังต้องนำมาบริหารจัดการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ให้เกิดความต่อเนื่องในการป้องกันความเสี่ยงทุจริตให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่

1. การจัดซื้อจัดจ้างยังไม่เป็นไปตามระเบียบ เสี่ยงต่อการรับสินบน
2. ผู้บริหาร ข้าราชการและบุคลากรในหน่วยงานอาจมีการใช้อำนาจเพื่อเรียกรับผลประโยชน์/การให้และการรับของขวัญ สินน้ำใจ หรือสินบน เพื่อหวังผลประโยชน์ในการปฏิบัติงาน
3. การบริหารงานบุคคลยังมีความเสี่ยงต่อการรับสินบน มีผลประโยชน์ทับซ้อนและไม่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล
4. การขาดจิตสำนึกส่วนรวมในการเสริมสร้างสังคมแห่งคุณธรรมและการปราบปรามการรับสินบนการทุจริต
5. การรับสินบนในการให้บริการตามภารกิจหรือการใช้อำนาจตามกฎหมาย
6. การเปิดเผยข้อมูลชั้นความลับของราชการต่อสมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา ประชาชน โดยไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือได้รับผลประโยชน์ส่วนตัว หรือมีการรับสินบน

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินสถานะความเสี่ยง

นำข้อมูลจากการระบุความเสี่ยง มาวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ออกตามรายสีไฟจราจร เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสีไฟจราจร ตามความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

- **สถานะสีเขียว** : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- **สถานะสีเหลือง** : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้
- **สถานะสีส้ม** : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนงานที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- **สถานะสีแดง** : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก บุคคลที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
1	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	15 - 25 คะแนน
2	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	9 - 14 คะแนน
3	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	4 - 8 คะแนน
4	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	1 - 3 คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยใช้หลักเกณฑ์จากระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) มาเป็นเครื่องมือในการประเมินความเสี่ยง และกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้จัดการกับความเสี่ยง โดยระบุประเด็น/องค์ประกอบที่พิจารณาของความรุนแรงของผลกระทบและโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย

ระดับความเสี่ยง (Risk Score) = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ (Likelihood x Impact)

- ระดับโอกาส ใช้ระบุโอกาสหรือความถี่ที่จะเกิดจากความเสี่ยง โดยประเมินจากเกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
4	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
3	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
2	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง
1	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

- ระดับผลกระทบ ใช้ระบุผลกระทบที่จะเกิดจากความเสี่ยง โดยประเมินจากเกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) เชิงคุณภาพ ที่ส่งผลกระทบด้านการดำเนินงาน (บุคลากร) แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	ถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง
4	สูง	ถูกลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง
3	ปานกลาง	สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ไม่เหมาะสม
2	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
1	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนาน ๆ ครั้ง

การจัดแบ่งเป็น 4 ระดับสามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วน (4 Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการแบ่งดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงสีสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	15 - 25 คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	9 - 14 คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	4 - 8 คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	1 - 3 คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

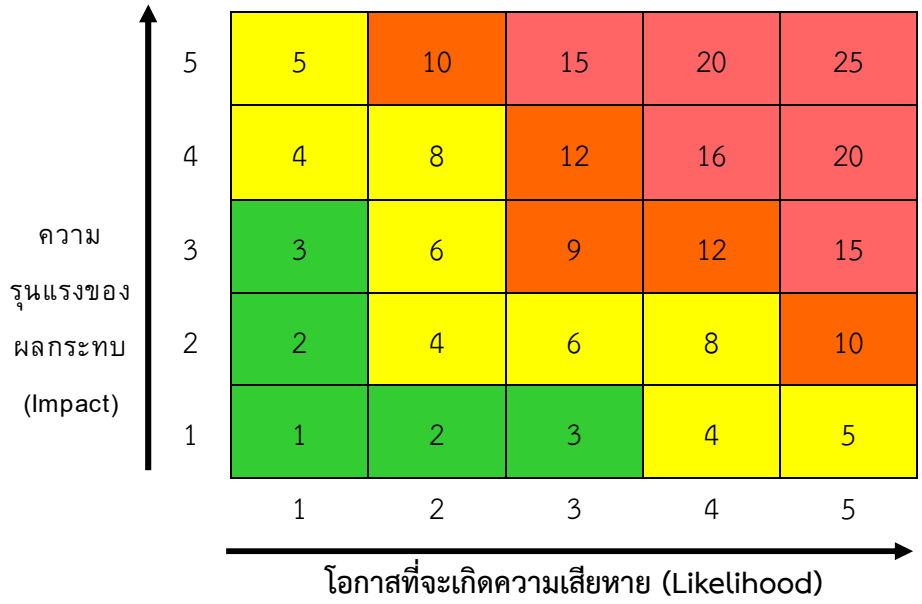

ตารางที่ 1 ตารางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569				
ที่	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)		
		L	I	RS
1	การจัดซื้อจัดจ้างยังไม่เป็นไปตามระเบียบ เสี่ยงต่อการรับสินบน	5	5	25
2	ผู้บริหาร ข้าราชการและบุคลากรในหน่วยงานอาจมีการใช้อำนาจเพื่อเรียกรับผลประโยชน์/การให้และการรับของขวัญ สินน้ำใจ หรือสินบน เพื่อหวังผลประโยชน์ในการปฏิบัติงาน	4	4	16
3	การบริหารงานบุคคลยังมีความเสี่ยงต่อการรับสินบน มีผลประโยชน์ทับซ้อนและไม่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล	4	3	12
4	การขาดจิตสำนึกส่วนรวมในการเสริมสร้างสังคมแห่งคุณธรรม และการปราบปรามการรับสินบน การทุจริต	4	3	12
5	การรับสินบนในการให้บริการตามภารกิจหรือการใช้อำนาจตามกฎหมาย	3	3	9
6	การเปิดเผยข้อมูลชั้นความลับของราชการต่อสมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา ประชาชน โดยไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือได้รับผลประโยชน์ส่วนตัวหรือมีการรับสินบน	3	3	9

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินค่าความเสี่ยงรวม

เป็นการนำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูง (ระดับสีส้ม) จนถึงความเสี่ยงระดับสูงมาก (ระดับสีแดง) มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม คำนวณจากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังที่มีค่า 1 - 5 คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า 1 - 5 โดยการพิจารณาระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

- เป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนงานนั้น ๆ (MUST) หมายถึง มีความจำเป็นสูงในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกัน ไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าที่อยู่ในระดับ 5 หรือ 4
- เป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนงานนั้น ๆ (SHOULD) หมายถึง มีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าที่อยู่ในระดับ 1 หรือ 2

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ภาคีเครือข่าย หรือกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน ค่าอยู่ที่ 4 หรือ 5
- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนงานภายใน (Internal Process) หรือกระทบด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ (Learning & Growth) ค่าอยู่ที่ 1 หรือ 2

ตารางที่ 2 ตารางประเมินค่าความเสี่ยงรวม

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง 5 4 3 2 1	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ 5 4 3 2 1	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง	ลำดับความเสี่ยง
1	การจัดซื้อจัดจ้างยังไม่เป็นไปตามระเบียบเสี่ยงต่อการรับสินบน	5	5	25	(1)
2	ผู้บริหาร ข้าราชการและบุคลากรอาจมีการใช้อำนาจเพื่อเรียกรับผลประโยชน์/ให้และรับของขวัญ สินน้ำใจ หรือสินบนเพื่อหวังผลประโยชน์ในการปฏิบัติงาน	4	4	16	(2)
3	การบริหารงานบุคคลยังมีความเสี่ยงต่อการรับสินบน มีผลประโยชน์ทับซ้อนและไม่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล	4	3	12	(3)
4	การขาดจิตสำนึกส่วนรวมในการเสริมสร้างสังคมแห่งคุณธรรมและการป้องกันการรับสินบน การทุจริต	4	3	12	(3)
5	การรับสินบนในการให้บริการตามภารกิจหรือการใช้อำนาจตามกฎหมาย	3	3	9	(4)
6	การเปิดเผยข้อมูลชั้นความลับของราชการต่อสมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา ประชาชนโดยไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือได้รับผลประโยชน์ส่วนตัวหรือมีการรับสินบน	3	3	9	(4)

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

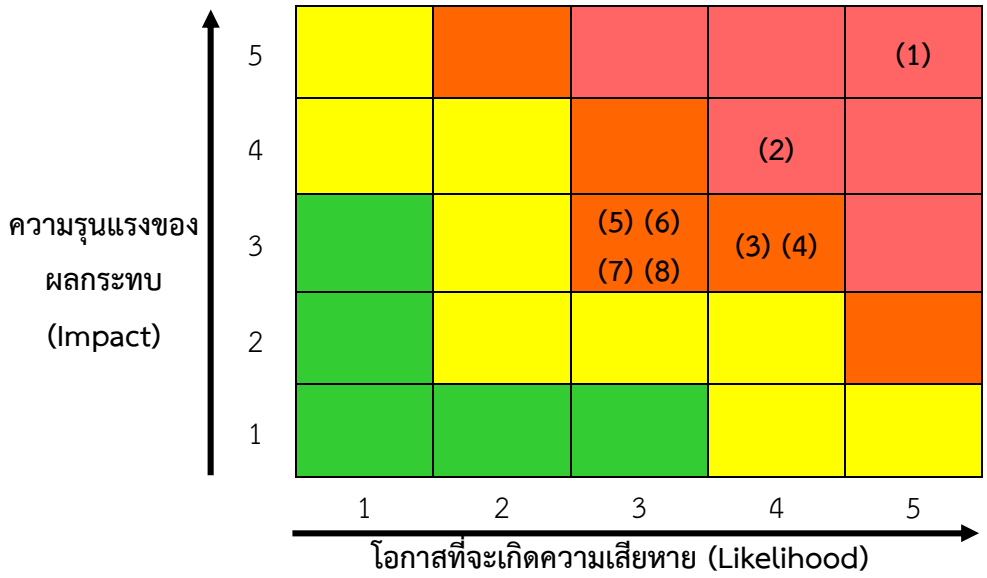

จากแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map) ที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน มีผลสรุปดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
1.การจัดซื้อจัดจ้างยังไม่เป็นไปตามระเบียบ เสี่ยงต่อการรับสินบน	ลำดับ 1 (สูงมาก = 25 คะแนน)
2. ผู้บริหาร ข้าราชการและบุคลากรอาจมีการใช้อำนาจเพื่อเรียกรับผลประโยชน์/ให้และรับของขวัญ สินน้ำใจ หรือสินบน เพื่อหวังผลประโยชน์ในการปฏิบัติงาน	ลำดับ 2 (สูงมาก = 16 คะแนน)
3. การบริหารงานบุคคลยังมีความเสี่ยงต่อการรับสินบน มีผลประโยชน์ทับซ้อนและไม่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล	ลำดับ 3 (สูง = 12 คะแนน)
4. การขาดจิตสำนึกส่วนรวมในการเสริมสร้างสังคมแห่งคุณธรรมและการป้องกันการรับสินบน การทุจริต	ลำดับ 3 (สูง = 12 คะแนน)
5. การรับสินบนในการให้บริการตามภารกิจหรือการใช้อำนาจตามกฎหมาย	ลำดับ 3 (สูง = 9 คะแนน)
6. การเปิดเผยข้อมูลชั้นความลับของราชการต่อสมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา ประชาชน โดยไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือได้รับผลประโยชน์ส่วนตัวหรือมีการรับสินบน	ลำดับ 3 (สูง = 9 คะแนน)

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) ในขั้นตอนที่ 3 มาทำการประเมินระดับความเสี่ยงการทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการสอดส่อง เฝ้าระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
	ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง-สูงมาก
ดี จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่ส่งผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน/องค์กร ไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม	**ต่ำ**	**ค่อนข้างต่ำ**	**ปานกลาง**
พอใช้ จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งที่จัดการไม่ได้ ส่งผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน/องค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ	**ค่อนข้างต่ำ**	**ปานกลาง**	**ค่อนข้างสูง**
อ่อน จัดการไม่ได้หรือได้เพียงส่วนน้อย หรือจัดการเพิ่ม มีรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ	**ปานกลาง**	**ค่อนข้างสูง**	**สูง**

จากตารางได้จำแนกค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตออกเป็น 3 ระดับ คือ 1. สูง - สูงมาก 2. ปานกลาง 3. ต่ำ โดยสามารถสรุปข้อมูลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ดังนี้

ตารางที่ 3 ตารางข้อมูลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการรับสินบน การเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	ปัจจัยความเสี่ยง
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงและมีมาตรการลด และประเมินซ้ำ หรือถ่ายโอนความเสี่ยง	1. การจัดซื้อจัดจ้างยังไม่เป็นไปตามระเบียบ เสี่ยงต่อการรับสินบน 2. ผู้บริหาร ข้าราชการและบุคลากรอาจมีการใช้อำนาจเพื่อเรียกรับผลประโยชน์/ให้และรับของขวัญ สินน้ำใจ หรือสินบน เพื่อหวังผลประโยชน์ในการปฏิบัติงาน
เสี่ยงสูง (High)	จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงและมีมาตรการลดความเสี่ยง เพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้	3. การบริหารงานบุคคลยังมีความเสี่ยงต่อการรับสินบน มีผลประโยชน์ทับซ้อนและไม่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล 4. การขาดจิตสำนึกส่วนรวมในการเสริมสร้างสังคมแห่งคุณธรรมและการป้องกันการรับสินบน การทุจริต 5. การรับสินบนในการให้บริการตามภารกิจหรือการใช้อำนาจตามกฎหมาย 6. การเปิดเผยข้อมูลชั้นความลับของราชการต่อสมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา ประชาชน โดยไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือได้รับผลประโยชน์ส่วนตัวหรือมีการรับสินบน
ปานกลาง (Medium)	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	-
(Low)	-	-

ตารางที่ 4 ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
	ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง-สูงมาก
1. การจัดซื้อจัดจ้างยังไม่เป็นไปตามระเบียบ เสี่ยงต่อการรับสินบน (ค่าความเสี่ยงรวม เท่ากับ 25 : สูงมาก)			ความเสี่ยงสูงมาก
2. ผู้บริหาร ข้าราชการและบุคลากรอาจมีการใช้อำนาจเพื่อเรียกรับผลประโยชน์/ให้และรับของขวัญ สินน้ำใจ หรือสินบน เพื่อหวังผลประโยชน์ในการปฏิบัติงาน (ค่าความเสี่ยงรวม เท่ากับ 16 : สูงมาก)			ความเสี่ยงสูงมาก
3. การบริหารงานบุคคลยังมีความเสี่ยงต่อการรับสินบน มีผลประโยชน์ทับซ้อนและไม่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล (ค่าความเสี่ยงรวม เท่ากับ 12 : สูง)			ความเสี่ยงสูง
4. การขาดจิตสำนึกส่วนรวมในการเสริมสร้างสังคมแห่งคุณธรรมและการป้องกันการรับสินบน การทุจริต (ค่าความเสี่ยงรวม เท่ากับ 12 : สูง)			ความเสี่ยงสูง
5. การรับสินบนในการให้บริการตามภารกิจหรือการใช้อำนาจตามกฎหมาย (ค่าความเสี่ยงรวมเท่ากับ 9 : สูง)			ความเสี่ยงสูง
6. การเปิดเผยข้อมูลชั้นความลับของราชการต่อสมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา ประชาชน โดยไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือได้รับผลประโยชน์ส่วนตัว หรือมีการรับสินบน (ค่าความเสี่ยงรวม เท่ากับ 9 : สูง)			ความเสี่ยงสูง

แนวทางการตอบสนองความเสี่ยง

การกำหนดแนวทางการตอบสนองความเสี่ยง มุ่งเน้นให้องค์กรสามารถบริหารจัดการกับความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยพิจารณาวิธีที่ควรกระทำ เพื่อจัดการกับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น ตามผลการประเมินความเสี่ยง ซึ่งพิจารณาโอกาสที่จะเกิดและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น จากการเปรียบเทียบระดับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้และความคุ้มค่าในการบริหารความเสี่ยงที่เหลืออยู่ โดยมีแนวทางการตอบสนองความเสี่ยง 4 วิธี ดังนี้

1. การยอมรับความเสี่ยง เป็นความเสี่ยงที่เหลืออยู่ในปัจจุบัน อยู่ภายใต้ระดับที่ต้องการและยอมรับได้ โดยไม่ต้องมีการดำเนินการใด ๆ เพิ่มเติม เนื่องจากมีความเห็นว่า ความเสี่ยงมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นน้อยและผลกระทบจากการเกิดก็น้อยด้วย

2. การลด/ควบคุมความเสี่ยง เป็นการดำเนินการเพิ่มเติม เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดขึ้น หรือลดผลกระทบของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เป็นการปรับปรุงระบบการทำงาน หรือออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย หรือลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เช่น การจัดอบรม การจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน เป็นต้น

3. การยกเลิก/หลีกเลี่ยงความเสี่ยง เป็นการดำเนินการความเสี่ยงให้ไปอยู่นอกเงื่อนไขการดำเนินงาน เพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงระดับสูงมาก และไม่อาจยอมรับได้ จึงตัดสินใจยกเลิกโครงการ/กิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงนั้น

4. การถ่ายโอน/กระจายความเสี่ยง เป็นความเสี่ยงที่สามารถถ่ายโอนไปให้ผู้อื่ช่วยแบ่งความรับผิดชอบไป เช่น การทำประกันต่าง ๆ หรือการจ้างบุคคลภายนอกดำเนินการแทน (Outsource) เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

พิจารณาเลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk - Control Matrix Assessment ในตารางที่ 4 ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยงในระดับสูงมาก สูง มาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามลำดับความรุนแรง

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต นำมาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบันและมาตรการนั้นยังสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มาพิจารณาจัดทำมาตรการในครั้งนี้ โดยมีมาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติมจากรูปแบบพฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมินในครั้งนี้ มาตรการ หมายถึง วิธีการที่จะทำให้ได้รับผลสำเร็จ (วิธีป้องกัน) หรือแนวทางที่ตั้งขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาจัดทำเป็นแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต เพื่อบังคับใช้ต่อไป

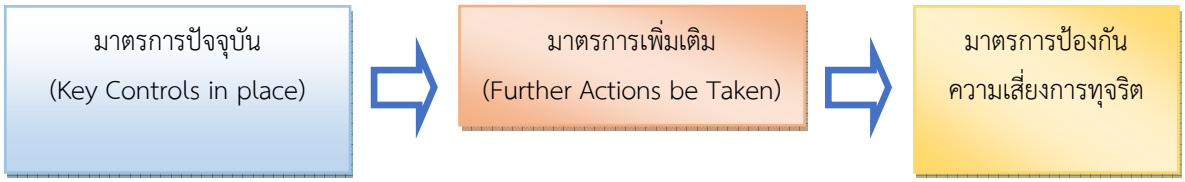

โดยแผนบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2569 มีดังนี้

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569					
ลำดับที่	ความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง		
	ความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงาน	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1	**การจัดซื้อจัดจ้างยังไม่เป็นไปตามระเบียบ เสี่ยงต่อการรับสินบน**		**ระดับความเสี่ยง** 25		
	1. ควบคุม กำกับดูแลให้ข้าราชการและบุคลากรปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ แนวทางพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 อย่างเคร่งครัด	1. ควบคุม กำกับดูแลให้ข้าราชการและบุคลากรปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ แนวทางพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และตามระเบียบกระทรวง การคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 อย่างเคร่งครัด	ตุลาคม 2568 - กันยายน 2569	-	ทุกหน่วยงานที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง
	2. ควบคุม กำกับดูแลให้ข้าราชการและบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการจัดซื้อจัดจ้างจัดทำรายงานการจัดซื้อจัดจ้างและเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นทราบทุกครั้ง	2. จัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 และเผยแพร่ผ่านระบบอินทราเน็ตและอินเทอร์เน็ตของสำนักงานฯ	ตุลาคม 2568 - กันยายน 2569	-	สำนักการคลังและงบประมาณ
		3. รายงานการจัดซื้อจัดจ้างเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นทราบทุกครั้ง	ตุลาคม 2568 - กันยายน 2569	-	ทุกหน่วยงานที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง
	3. ควบคุม กำกับดูแลให้ข้าราชการและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างรับรองความไม่เกี่ยวข้อง/สัมพันธ์กับผู้เสนองานในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง	4. รายงานผลเกี่ยวกับการรับสินบน การมีประโยชน์ทับซ้อนในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง รายงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรทราบทุกไตรมาส	ตุลาคม 2568 - กันยายน 2569	-	สำนักการคลังและงบประมาณ

ลำดับที่	ความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง		
	ความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงาน	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
	4. มีการจัดทำรายงานเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างรายงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรทราบทุกไตรมาส	5. จัดทำรายงานเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างรายงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรทราบทุกไตรมาส	ตุลาคม 2568 - กันยายน 2569	-	- สำนักนโยบายและแผน - สำนักการคลังและงบประมาณ
	5. บุคลากรมีหลักเกณฑ์ แนวทางพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในการใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	6. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์แนวทางพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องผ่านระบบอินทราเน็ตและอินเทอร์เน็ตของสำนักงานฯ	ตุลาคม 2568 - กันยายน 2569	-	
2	**ผู้บริหาร ข้าราชการ และบุคลากรในหน่วยงานอาจมีการใช้อำนาจเพื่อเรียกรับผลประโยชน์/การให้และการรับของขวัญ สินน้ำใจ หรือสินบน เพื่อหวังผลประโยชน์ในการปฏิบัติงาน**		**ระดับความเสี่ยง** 16		
	1. ควบคุม กำกับให้ผู้บริหาร ข้าราชการและบุคลากรของสำนักงานฯ ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการเรียกรับของขวัญ สินน้ำใจและมาตรการอื่นเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตอย่างเคร่งครัด	1. ผู้บริหาร ข้าราชการและบุคลากรของสำนักงานฯ ปฏิบัติตามนโยบายหรือมาตรการป้องกันการเรียกรับของขวัญ สินน้ำใจและมาตรการอื่นเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตอย่างเคร่งครัด	ตุลาคม 2568 - กันยายน 2569	-	ทุกหน่วยงาน
	2. การกำหนดนโยบายการบริหารงาน การกำกับดูแลด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและยึดหลักธรรมาภิบาล	2. ผู้บริหาร กำหนดนโยบายการบริหารงาน การกำกับดูแลด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและยึดหลักธรรมาภิบาล	ตุลาคม 2568 - กันยายน 2569	-	- สำนักนโยบายและแผน - ทุกหน่วยงาน

ลำดับที่	ความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง		
	ความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงาน	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
3	**การบริหารงานบุคคลยังมีความเสี่ยงต่อการรับสินบน มีผลประโยชน์ทับซ้อนและไม่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล**		**ระดับความเสี่ยง** 12		
	1. มีการเชิญบุคคลภายนอก ผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมในกระบวนการบริหารงานบุคคล	1. แต่งตั้งบุคคลภายนอก ผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมในกระบวนการบริหารงานบุคคล	ตุลาคม 2568 - กันยายน 2569	-	สำนักงานเลขานุการ ก.ร.
	2. การบริหารงานบุคคลมีแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันการทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อนในการดำเนินการ	2. ทบทวน กฎ ระเบียบ มาตรการ แนวทาง การบริหารทรัพยากรบุคลให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล	ตุลาคม 2568 - กันยายน 2569	-	สำนักงานเลขานุการ ก.ร.
4	**การขาดจิตสำนึกส่วนรวมในการเสริมสร้างสังคมแห่งคุณธรรมและการป้องกันการรับสินบน และการทุจริต**		**ระดับความเสี่ยง** 12		
	1. ส่งเสริมให้มีการปลูกฝังค่านิยม และจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับข้าราชการและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในระดับหน่วยงาน	1. จัดกิจกรรมส่งเสริมการปลูกฝังค่านิยม และจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับข้าราชการและบุคลากรที่ปฏิบัติงานระดับหน่วยงาน	ตุลาคม 2568 - กันยายน 2569	-	- สำนักพัฒนาบุคลากร - ทุกหน่วยงาน
	2. มีช่องทางการร้องเรียนและขั้นตอนการร้องเรียนเมื่อพบพฤติกรรมที่นำสู่การเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนหรือการทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่	2. จัดให้มีช่องทางการร้องเรียนและขั้นตอนการร้องเรียนเมื่อพบพฤติกรรมที่นำสู่การเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนหรือการทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่	ตุลาคม 2568 - กันยายน 2569	-	ทุกหน่วยงาน
	3. มีแผนเพื่อการขับเคลื่อนและผลักดันการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา เผยแพร่ให้ผู้บริหาร ข้าราชการและบุคลากรในหน่วยงานทราบ เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมหรือปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา	3. จัดทำแผนเพื่อการขับเคลื่อนและผลักดันการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา เผยแพร่ให้ผู้บริหาร ข้าราชการและบุคลากรในหน่วยงานทราบ เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมหรือปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการรัฐสภา	ตุลาคม 2568 - กันยายน 2569	-	สำนักพัฒนาบุคลากร

ลำดับที่	ความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง		
	ความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงาน	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
5	**การรับสินบนในการให้บริการตามภารกิจหรือการใช้อำนาจตามกฎหมาย**		**ระดับความเสี่ยง** 9		
	1. ควบคุม กำกับดูแลบุคลากรในสังกัดในการให้บริการแก่ผู้รับบริการ เช่น สมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา ประชาชนด้วยความเสมอภาค	1. รายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานในการให้บริการแก่ผู้รับบริการ	ตุลาคม 2568 - กันยายน 2569	-	ทุกหน่วยงาน
	2. มีการประเมินผลความพึงพอใจในการปฏิบัติงานหรือการให้บริการ	2. รายงานการประเมินผลความพึงพอใจการปฏิบัติงานหรือการให้บริการ	ตุลาคม 2568 - กันยายน 2569	-	ทุกหน่วยงาน
	3. สร้างช่องทางรับเรื่องร้องเรียนการให้บริการหรือการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในหน่วยงาน	3. ช่องทางรับเรื่องร้องเรียนการให้บริการหรือการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในหน่วยงาน	ตุลาคม 2568 - กันยายน 2569	-	ทุกหน่วยงาน
6	**การเปิดเผยข้อมูลชั้นความลับของราชการต่อสมาชิกรัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา ประชาชน โดยไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือได้รับผลประโยชน์ส่วนตัว หรือมีการรับสินบน**		**ระดับความเสี่ยง** 9		
	1. ควบคุม กำกับหรือออกแนวทางปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลชั้นความลับของราชการที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงาน	1. รายงานเอกสารกำกับชั้นความลับของข้อมูลข่าวสาร	ตุลาคม 2568 - กันยายน 2569	-	ทุกหน่วยงาน
	2. สำรวจข้อมูลข่าวสารในความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เพื่อรายงานต่อกลุ่มงานข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักบริหารงานกลาง ทุกปีงบประมาณ	2. รายงานการสำรวจข้อมูลข่าวสารในความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	ตุลาคม 2568 - กันยายน 2569	-	ทุกหน่วยงาน

<u>หมายเหตุ</u>

ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากหน่วยงานไม่มีภารกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558

ส่วนที่ 5 การติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผล เป็นกระบวนการเพื่อให้มั่นใจได้ว่า แผนบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 มีการดำเนินงานไปตามแผนอย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยมีเป้าหมายติดตามเฝ้าระวังปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินการตามแผน เป็นการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของวิธีการจัดการความเสี่ยง รวมถึงติดตามผลการจัดการความเสี่ยงที่ได้ดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงหรือไม่ ผู้รับผิดชอบระดับหน่วยงานจะต้องติดตามและประเมินผลภายหลังที่ได้ดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยงฯ เพื่อให้ทราบถึงความคืบหน้า พร้อมทั้งสอบทานมาตรการ/กิจกรรมควบคุมตามแผนบริหารความเสี่ยงฯ ว่ามีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพียงใด หรือจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยให้เสนอขอปรับเปลี่ยนเป็นกรณี ๆ ไป และให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบติดตามผลและรายงานผลการดำเนินงาน โดยจัดทำแบบรายงาน และกำหนดความถี่เพื่อสอบทานความเสี่ยงเป็นรายไตรมาส (รอบ 6 เดือน รอบ 9 เดือนและรอบ 12 เดือน) รายงานต่อสำนักนโยบายและแผน เพื่อวิเคราะห์และรายงานผลการติดตามและตรวจสอบให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณา เพื่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่าแผนบริหารความเสี่ยงฯ ที่กำหนดขึ้น มีมาตรการที่มีประสิทธิภาพ สามารถลด ควบคุม หรือบรรเทาความเสี่ยงที่อาจเกิดกับองค์กรได้อย่างเป็นรูปธรรม

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริต สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จะต้องระบุความคืบหน้าผลการดำเนินงานของมาตรการป้องกันความเสี่ยง ปัญหา แนวทางการแก้ไขโดยกำหนดความถี่เพื่อสอบทานความเสี่ยงเป็นรายไตรมาส เพื่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่าส่วนราชการจะสามารถบริหารความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที โดยดำเนินการ ดังนี้

1. การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงฯ โดยจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงฯ เป็นรายไตรมาส (รอบ 6 เดือน รอบ 9 เดือนและรอบ 12 เดือน) เสนอผู้บริหารเพื่อทราบ

2. การจัดทำรายงานสรุปผลการบริหารความเสี่ยงประจำปี โดยระบุผลการดำเนินการในแต่ละกิจกรรมตามที่ระบุในแผนบริหารความเสี่ยงฯ ว่าสามารถจัดการกับปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ได้มากน้อยเพียงใด สามารถลดหรือควบคุมให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่

โดยมีแบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 และรายงานเสนอขอปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตระหว่างปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 หากหน่วยงานมีความประสงค์จะขอปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตระหว่างปีงบประมาณ ดังนี้

แบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

แบบรายงานสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ณ วันที่..... ชื่อหน่วยงาน	
ชื่อความเสี่ยง	
โอกาส/ความเสี่ยง	
สถานะของการดำเนินการจัดการความเสี่ยง	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ เฝ้าระวัง และติดตามต่อเนื่อง ☐ เริ่มดำเนินการไปบ้าง แต่ยังไม่ครบถ้วน ☐ ต้องการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงใหม่ให้เหมาะสม ☐ เหตุผลอื่น (โปรดระบุ) ....
ผลการดำเนินงาน	....

รายงานเสนอขอปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ระหว่างปี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ชื่อหน่วยงาน ..... **วันที่เสนอขอ**		
ปัจจัยที่จะเกิดความเสี่ยงเดิม		
ปัจจัยที่จะเกิดความเสี่ยงใหม่		
ผู้รับผิดชอบหลัก		
ผู้รับผิดชอบรองที่เกี่ยวข้อง		
เหตุผลในการเปลี่ยนแปลง	1. ..... 2. ..... 3.	
มาตรการจัดการความเสี่ยง	**เดิม**	**เพิ่มขึ้น/ใหม่**